

KO JIS TEN KELIAVO?

CHRUŠČIOVO TIKSLAS: UŽMIGDYTI VAKARUS

Didžiausias Sovietų Sąjungos laimėjimas, kurio žmonija negali pralenkti, nėra mėnulio raketos paleidimas, bet sudarymas ištiso pavergtjo pasaulio, įvykdytas sutarčių lauzymu, agresijomis ir kišimusi į kitų valstybių vidaus reikalus. To pavergtjo pasaulio, beveik tokio pat didelio kaip laisvasis pasaulis, egzistencija aiškiai nulemia šių dienų tarptautinę padėtį ir yra dabartinio įtempimo priežastis. Todėl nagrinėjant Sovietų Sąjungos ministerio pirmininko atsilankymo Jungtinėse Valstybėse reikšmę, tikslinga ir būtina atkreipti dėmesį į eventualius to atsilankymo padarinius pavergtajam pasauliui.

Kaip žinoma, Chruščiovo pakvietimas į Jungtines Valstybes buvo oficiališkai paaiškintas Amerikos noru duoti sovietų vyriausybės ir komunistų partijos šefui prątiesioginiu patyrimu ir kontaktų su Amerikos visuomene pasinformuoti apie šios didžios prisirišusios prie laisvės tautos dvasią bei nuotaiką. Buvo reikiama vilties, kad tai turėtų padėti Chruščiovui atitaisyti savo šališką ir klaidingą nuomonę apie Jungtinių Valstybių vyriausybę ir tautą. Jeigu tačiau tikrai toks buvo pakvietimo tikslas, tenka pripažinti, kad Chruščiovo kelionė buvo bereikalinga. Juk atominių šnipų Fuchso, Rosenbergo ir kitų bylos yra parodžiusios, jog sovietų vyriausybei pasisekė išgauti slapčiausių žinių apie atominių ir vandenilio bombų gaminių. Tad būtų aukščiau laipsnyje keista, jei Amerikos viešas ir kasdieninis gyvenimas būtų sovietams likęs paslaptimi.

Aiškus dalykas, Chruščiovas yra tiksliai painformuotas apie demokratinius teisingumo ir moralės dėsnius, kurie išugdė didžią Amerikos tautą ir kuriais tvarkomas jos gyvenimas. Tačiau jisai yra tiem dėsniams neprieinamas ir priešingas. Jeigu kas nors jautė reikala gauti naują to priešiną statymo įrodymą, tai Chruščiovo kelionė to kį įrodymą yra suteikusi. Ir čia yra teigiama tos kelionės pusė.

Kad Chruščiovas yra tautų ir žmogaus laisvės priešin, tai aiškiai pasireiškė jo lai kysenoj sovietų pavergtųjų kraštų tremtinių atžvilgiu. Žinoma, būtų buvę naivu tausti is jo kokios nors garbingos diskreccijos tų nelaimingų tautų atstovų atžvilgiu. Tačiau jo nepaprasti išsišokimai parodo, kad laisvės idėja sovietų užimtose kraštuose yra sovietų vyriausybei ne tik persekiojimo, bet ir pasityčiojimo objektas. Tam pakanka šių dviejų pavyzdžių. Pamatęs vie noje San Francisco gatvėje tremtinį vengrą, tyliai stovintį su gedulo vėliava, sovietų ministeris pirmininkas garsiai pavadino jį „pamišėliu“ ir, kad neliktų jokio abejojimo dėl šitos pašaipos, vulgarisku žestu pridėjo pirštą prie savo kaktos. Dar šlykštesnis incidentas įvyko Vašingtone spaudos klube, kur Chruščiovas buvo paklaustas, kaip jis suderino savo nuolat skelbiąmąjį nesikišimą į svetimų valstybių vidaus reikalus su ginkluota sovietų intervencija Vengrijoje. Atsakydamas į šį klausimą, Chruščiovas pareiškė, kad Vengrijos klausimas esąs „pastipusi žiurkė, kuria tam tikri žmonės yra pasprinę“. Šitas cinizmas ir brutalumas neturi precedentų net raudonųjų ir rudųjų diktatorių gražbylostės storžėviškumoose, yra mastas tos dvasios ir tų metodų, kuriais sovietų vyriausybė vykdo savo politiką pavergtuosiuose kraštuose.

Šitas sovietų vyriausybės galvos brutalumas, o ne jo tušti žodžiai apie tariamąjį So vietų Sąjungos taiklingumą ir jos drauginumą Jungtinėms Valstybėms, yra taip pat lemiamas dabartinei ir būsimajai sovietų politikai Vakarų atžvilgiu. Tas brutalumas dar kartą parodo, jog Kremliaus valdovai, kurių svarbiausias atstovas yra šiuo tarpu Chruščiovas, neprileidžia betkurios diskusijos dėl sovietų sunaikintų tarptautinės tvarkos atstatymo ir nemano jos ateity pri leisti.

Bet ir bendrame komunikate apie prezidento Eisenhowerio ir Chruščiovo pasikalbėjimus nėra jokio elemento, kuris parodytų, kad sovietų vyriausybė turėtų noro tie singai išspręsti bent dalį problemų, nuodijancią tarptautinę padėtį. Komunikate išreikštas sovietų sutikimas spręsti tarptautines problemas derybų keliu ir nevartojant jėgos yra savaime suprantamas dalykas ir prievolė kiekvienam civilizuo tam tarptautinės bendruomenės nariui, o be to, — privalomas Jungtinių Tautų Organizacijos Statuto nuostatas. Čia tenka atsiminti, jog ši savaime suprantama prievolė buvo Sovietų Sąjungos iškilmingai pripažinta su tartyje su Lietuva ir kitais sovietų kaimynais, bet Maskvos vyriausybė ją metodin-gai ir cinikiškai sulaužė. Šiaip jau yra pa-grindas baimei, kad Sovietų Sąjunga, vėl reikšdama dabar savo tariamąjį sutikimą dėl tarptautinių problemų sprendimo derybų keliu, siekia įpaimoti Jungtines Valstybes į derybas su Rytų Vokietijos „vyriausybę“ ir su raudonąja Kinija.

Kai dėl sovietų pasiūlymo panaikinti bet kurios rūšies kariuomenę ir ginklus, palie-

kant tikrai apręžtą šautuvais apginkluotos policijos skaičių, tai tokios linksmos idėjos tikriausiai neima rimtai net patys sovietai ir komunistai. Iš tikrųjų kaip gi Maskvos vyriausybė galėtų išsilaikyti jos užvaldytuose kraštuose be artilerijos ir tankų, kuriuos ji ligšiol pakartotinai naudojo malšinti partizanų veiklą ir sukilimams?

Galop Berlyno klausimu komunikatas skelbia, kad sovietų vyriausybė sutinkanti vesti tuo klausimu derybas. Šis pareiški-mas, kaip atrodo, yra sukėlęs didelio pasi-tenkinimo pasaulinėje spaudoje, kuri jame imatė sovietų ultimatumo atšaukimą. Tačiau čia išleidžiama iš akių ta apinkybė, kad Berlyno klausimo rimtumas glūdi ne kalbamajame 6 mėnesių ultimatumo ar ka-ro galimume. Karų su 6 mėnesių įspėjimu nėra buvę praeity ir negali būti dabar. To klausimo rimtumas glūdi tame, kad sovietų vyriausybė yra sukėlus Berlyno konfliktą tiesiog iš nieko, be jokio mažiausio protingo pagrindo, ir kad tas konfliktas bus tol naudojamas prieš Vakarus kaip šan-tažo priemonė, kol komunistai viešpataus sovietų okupuotoje Vokietijos dalyje. Ir jei ju dabar sovietai sutinka derėtis dėl to jų iš nieko sukonstruoto konflikto (beje, Berlyno ultimatumo terminas pasibaigė gegužės 27 dieną, ir tai neturėjo jį pasekmių, kurių eventualumas buvo sukėlęs susirūpi-nimo), jų sutikimas negali būti laikomas nusileidimu Vakarams. Tas faktas, kad dėl tokio konflikto bus deramasi, yra sovietų pasisekimas. Jis yra juo labiau neraminan-tis, kad Chruščiovas savo paskutinėje kal-boje Vašingtone yra patvirtinęs, jog sovie-tai ir toliau laikosi savo ligšiolinės linijos tiek Berlyno klausimu, tiek dėl galutinio

Vokietijos padalijimo.

Šitokiomis aplinkybėmis kyla klausimas: kuris buvo tikrasis Sovietų Sąjungos minis-terio pirmininko atsilankymo Jungtinėse V-bėse tikslas? Atsakymo į tą klausimą reikia ieškoti Chruščiovo pareiškimuose, kuriuose jisai pakartotinai reikalavo baigti šaltąjį karą, tegalvodamas, žinoma, apie laikina atoslūgį. Šia proga reikia atsiminti, kad šaltąjį karą pradėjo sovietai nuo pat pirmosios bolševikų revoliucijos dienos ir jau 40 metų ji veda prieš Vakarus didesniu ar mažesniu įtempimu. Vakarų gi dalyvavi-mas tame kare pasireiškia tikrai politinėje bei moralinėje defenzivoje ir daugiau ar mažiau aiškiu sovietų padarytųjų smurto aktų smerkimu.

Iš viso to seka, jog tikrasis Chruščiovo kelionės į Ameriką tikslas buvo vėl bandyti sukelti Vakaruose iliuziją dėl laišvojo pa-saulio taikingos koegzistencijos su Sovietų Sąjunga ir su bolševizmu galimumo, o taip pat nutildyti pasaulio sąžinės reakciją į so-vietų smurto politiką. Visų pirmausiai ta-čiau Chruščiovo kelionė parodė, kad sovie-tai siekia moraliskai taip nuginkluoti Va-karus, jog kiekvienas, kas laiko sovietų per-sekiojamos ir niekinamos laisvės gedulo vė-liavą, kiekvienas, kas kelia balsą už sovietų pavergtjo pasaulio išlaisvinimą, — būtų traktuojamas kaip pamišėlis.

Laimingu būdu „Pavergtųjų Tautų Sa-vaite“, kurią Jungtinių Valstybių vyriausybė buvo surengusi trumpai prieš Chruščiovo atsilankymą, liudija, jog Jungtinės Valstybės nėra linkusios šiuo klausimu mo-raliskai nusiginkluoti. („Bastler Nachrichten“ vedamasis straips-nis, parašytas min. S. Lozoraičio.)

Ten, kur Nemunas banguoja

Tarybinės spaudos ištraukos, kurios aiškios ir be aiškinimų.

Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver kaip yla:
Numylėtojo mano vietoj
Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

BEVEIK SCENARIJUS TELEVIZIJOS LAIDAI

Naujosios Vilnios gyvulių supirkimo punktas. Daug artimųjų apylinkių kolūkiečių šian dien atvežė į jį savo užaugintus gyvulius. Girdėti buliukų mykimas. Prie pat svars-tyklių, už pavadžių laikydami buliukus, sto-vi „Naujo gyvenimo“ kolūkio kolūkiečiai B. Bojerovičius ir M. Maslovskis.

Stambiu planu matyti supirkimo punkto vedėjas Petras Tolvaiša. Jis — pagrindinis šio pasakojimo herojus. Greta jo stovi su-pirkimo punkto darbininkas Josifas Bar-kovskis. Abu šypsosi.

— Pradėsime, — sako Tolvaiša. — Kie-no eilė?

— Mano, — atsiliepė B. Bojerovičius ir stumia buliuką ant svarstyklių.

— 219 kilogramų, — sako vedėjas ir, pa-tapšnojęs jaunam gyvuliui per šonus, priduria: — nupenėjimas mažesnis už vidutinį. Po 5 rub. 25 kap. už kilogramą.

Bojerovičiaus veide nustebimas ir nusi-vylimas. Jis ima prieštarauti.

— Negali būti, Buliukas gerai nupenė-tas... Draugas vedėjau...

Vėl stambiu planu P. Tolvaiša. Jo veidas rūstus. Girdėti žodžiai.

— Gali vestis gyvulį namo. Nepriimsiu. Pasiūlyk vaistinėje, gal priims.

Po šių žodžių jo veidą vėl nušviečia šyp-sena: mat, pasakė samojį. Kvatoja...

...Ant svarstyklių kolūkiečio M. Maslovs-kio buliukas.

— Nupenėjimas mažesnis už vidutinį, — nustato vedėjas. — Vieni kaulai, — priduria patylėjęs.

Kolūkietis ima prieštarauti. Tai nieko ne-padaeda. Buliukas liūdnai baubia, gailiomis akimis žiūrėdamas į susisielojusį šeiminin-ką.

Abu krapštosi kišenėse. Bojerovičius iš-traukia 75 rub., o Maslovskis sugraibo tik 25.

Pačiu stambiausiu planu. Kolūkiečio del-ne sugniaužti pinigai įspraudžiami į Bar-kovskio ranką.

Darbininkas kyšio ilgai neužlaiko ir, net nesuskaitėjęs, pinigų gniužulą perduoda vedėjui.

...Valdiškuose namuose vyksta Tolvaišos ir Barkovskio akistata.

— Jums pažįstamas šis žmogus? — kreip-damasis į Tolvaišą, sako tardytojas.

— Pažįstamas.

— Jūsų santykiai su juo geri?

— Geri.

Analogiški klausimai pateikiami ir Bar-kovskui. Girdėti lygiai tokie pat atsakymai.

Ekrane mažas užtemimas. Netrukus vėl ryškiai matyti Tolvaišos veidas. Jis be galo pasipiktinęs. „Kas išdrįso?! Aš ėmiau ky-šį! Niekada!“

Barkovskis nuleidžia akis. Jis pastebimai jaudinasi. Pagaliau, sukaupęs visas valios jėgas, prisipažįsta tardytojui: „Taip, ėmiau iš kolūkiečių pinigus, kuriuos perdaviau vedėjui“.

Vėl ekrane užtemimas. Ir netrukus vėl viskas ryšku. Tolvaišos veide gailėsčio ir nuolankumo atspalvis.

— Atsiprašau, gėrbiamas draugė tardy-tojau, aš iš pradžių neteisingai pasakiau, kad mano, supirkimo punkto vedėjo, ir dar bininko Barkovskio santykiai geri. Jie nėra net patenkinami. Jie, jeigu taip leisit pas-kyti, blogesni už blogus. Taip, taip, dabar man aiškūs jo kėsiai. Jis nori apšmeižti sa-vo viršininką... Su kolūkiečiais santykiai taip pat blogi. Visi jie nori apšmeižti. Mū-sų santykiai blogi! Blogi! Blogi! ... Iš tam-sos išnyra Vilniaus mėsos kombinato direk-toriaus P. Vyšniausko kabinetas. Kartu su direktorium kadru skyriaus viršininkas V. Kozyrkovas ir žaliavų skyriaus viršininkas D. Moraliovas.

Jie paeiliui ima iš spintos Naujosios Vil-nios rajone esančio ir kombinatui priklaus-iančio gyvulių supirkimo punkto vedėjų bylas.

Štai „Jono Maselio byla“ ir užrašas po-ja:

— Teistas už apsvėrinėjimą ir kyšinin-kavimą.

Byla nuslenka į šalį. Ekrane — Vytauto Stankevičiaus byla. Po ja užrašas:

— Atleistas už gyvulių priėmimo taisyk-lių pažeidinėjimą.

Ir štai dar visai neseniai prirašytas Tol-vaišos bylos aplankas. Kol kas po ja jokio užrašo nematyti.

J. Galskis iš Pumpėnų parašė tokį viešą skundą:

„Buvo laikas, kai už stalo sėsdavome aš-tuoniese — aš su žmona ir šešetas vaikų. Bėgo laikas, mes senom, vaikai augo, mokė-si. Ir štai dabar jau dvyliktus metus sūnus Alfonsas dirba Panevėžio cukraus fabrike, dukrė Alfūnė ištekėjo ir gyvena Kovo Aš-tuntosios kolūkyje, Juozas mokytojauja, Vytautas ir Birutė dirba statybos valdyboje. Pats jauniausias Antanas iki karinės tarnybos dirbo Joniškėlio pramonės kombi-nato Talkonių kalkyne, o grįžęs iš armijos ir turėdamas elektriko specialybę, pradėjo dirbti Pasvalio statybos valdyboje“.

Čia reikia pastebėti, kad vaikai, išskyrus jauniausiąjį, augo ir mokėsi dar priešbol-ševikiniais laikais. Skundas prasideda da-bar:

„Visa tai pasakoti mus verčia viena skau-di istorija. Apie dešimtį metų, nuo pat kolūkio įsikūrimo, čia dirbome, kartu džiaugė-mės pirmais pasiekimais, pergyvendavome nesėkmes. Kol galėjom, triūsėm fermose, laukuose. Bet viskam būna riba — nebėra pasiekimų: man 68, o žmonai 63 metai. At-rod, galima jau ir pailsėti, nes per amžė-lį dirbom, nuleidę rankų nesėdėjom. Bet

ką daryti, kad kolūkio valdyba mus laiko nereikalingais, atėmė kolūkiečių teises. Pa-vasarį sklypą sumažino iki 15 arų, nepa-skyrė ganyklos. Teko parduoti karvę. Argi mes neužsitarnavome, kad senatvėje galė-tume ramiai gyventi?“

Kolchozo valdyba padėtį paaikškino labai paprastai. Esą, visi darbingi šeimos nariai iš kolūkio pasišalino (faktiškai, niekad ja-me jau ir nebuvo, nes kolchozui atsiradus jie visi kitur dirbo), liko tik nusenė tė-vai... Prieš 10 metų jie dar buvo geri, ir jų žemės bei turtas kolchozom paimti irgi buvo geri, o dabar, viską atidavę ir dar 10 dirbė už galimybę laikyti karvę paskirtame sklypelyje — jau nusenė, tad nebereikalin-gi. (LNA)

KLAIPĖDOJ PROJEKTUOJA UKRAINIEČAI

Nepaisant, kad kasmet išleidžiama iš ins-tituto po kelis šimtus naujų inžinierių, Klaipėdos „Trincijų“ fabriko skyrių re-konstrukcijos projektus rengia... Ukrainos lengvosios pramonės imonių projektavimo instituto projektuotojai. (LNA)

Septynios DIENOS

PREZ. DE GAULLE APSAUGA SUSTIPRINTA

Elizėjaus rūmuose, Prancūzijos preziden-to gen. de Gaulle būstinėje, imtasi sustip-rintų apsaugos priemonių. Kai buvo pasikė-sinta į buv. vidaus reikalų ministerio gy-vybę, kartu gauta žinių, kad per Ispanijos sieną pasiekė Prancūziją arabų teroristų grupės. Gandai tvirtina, kad norima kėsini-tis ir į prezidento gyvybę.

VIRSŪNĖS AR VIRŠUNININKAI?

Amerikos oficialūs sluoksniai tvirtina, kad viršūnių konferencija gali būti labai netrukus. Bet kartu teigiama, kad toks vienkartinis aukštųjų susitikimas negalės išspręsti visų klausimų, todėl amerikiečių esama už tolimesnius asmeninius valstybi-ninkų pasimatymus.

SUSIRŪPINIMAS KINIJOS LAIKYSENA

Po to, kai Chruščiovas pasimatė su ko-munistinės Kinijos vadais, Amerikoje reiš-kiama nuomonė, kad Kinija dabar esanti vienas pačių stambiausių veiksmų, kurie kė-lia do taikai įgyvendinti.

PATYS IDOMIAUSI ŽEMĖLAPIAI

Rusiškieji ir dabar išspausdintieji Kini-jos žemėlapiai rodo, kad ir tarp šių abiejų kraštų esama pasienio ginčų — žemėlapiai nesutaria.

ISAISKINTA EICHMANO SLAPTAVIETĖ

Izraelio radijas pranešė, kad gegąsto žy-dų skyriaus vedėjas Eichman, atsakingiaus-tis už žydų žudymą, dingęs karui baigian-tis, yra Kuwait teritorijoje ir dirba žibalo biznyje.

SAUGUMO VIRŠININKAI NAUJI

Kazachstane, Azerbaidžane ir Turkmeni-joje — visos yra pasienio valstybės — so-vietai yra paskyrę naujus saugumo virši-ninkus. Kazachstanan paskirtas buvęs vi-daus reikalų ministerio pavaduotojas ir Be-rija pasmerkęs teismo narys Lunev.

Naujas saugumo viršininkas paskirtas ir Estijoje.

PRIES KARTELIUS

V. Vokietijos parlamentas svarstė ekono-mijos ministerio prof. Erhard pasiūlymą už-kirsti kelią pramonės firmų jungimuisi apie stambiuosius pramonininkus.

Pramonės grupavimas esąs leistinas tik-tai tada, kai tai daroma ne pelno sumėti-mais, o stengiantis atpiginti prekes ar pa-dėti eksportui.

PASKIRTAS VEIKLESNIS

Rusija paskyrė ambasadorium į Kiniją Červonenko, buvusį Chruščiovo padėjėją Ukrainoje.

Atšauktasis Judinas buvęs ligotas žmo-gus.

SUSIRŪPINIMAS EUROPOS KARTELIAIS

Jungtinių Tautų ekonominė komisija Eu-ropai reiškia susirūpinimo kartelių stiprė-jimu pasaulyje ir ypač Europoje. Jų augi-me ir stiprėjime žiūrima pavojų Europos bendrąjai rinkai.

— Taip buvo, bet reikia, kad taip ne-būtų!

Scenarijų su N. Vilnos rajono miltelės darbuotojų pagalba Paruošė St. Arnašius

Iš „Komjaunimo tiesos“, 1959.IX.20.

GERIAUSI VYNAI

Dėl nepaprastos vasaros—daug saulės — Vokietija tikisi, kad jos šių metų vynas bus pats geriausias šiame šimtmetyje.

Šiais metais daugiau jo ir pagaminti nu-matoma.

DR. ADENAUERIS Į D. BRITANIJĄ

Vokietijos kancleris atvažiuoja valstybi-nio vizito į D. Britaniją lapkričio mėn. ga-le ar gruodžio mėn. pradžioje.

Užkviestas jis buvo jau prieš metus. Vo-kiečių pranešimu, ta kelionė buvo atidėlio-jama daugiausia dėl Vokietijos ir D. Brita-nijos nelabai kokių santykių.

RINKIMUS LAIMĖJO NACIONALISTAI

Pietų Afrikoje nacionalistų partija vėl laimėjo parlamento rinkimus, gaudama 111 vietų (Jungtinė opozicijos partija gavo 59 vietas).

BIZNIAUS, JEIGU...

Kalbėdamas viduriniajame Sibire, Chruščiovas pareiškė, kad Rusija užsakinėsianti Amerikoje prekių, jei Amerika savo pramo-nę pasuksianti nuo karinių į taikiąsias sri-tis.

PASAULYJE

— Amerikoje užsidedę autobusai, ir žu-vo 9 mokinės ir profesorius.

— Už kėlimą triukšmo Natalio provinci-joje, Afrikoje, nubaustos 366 moterys po 35 svarus baudos ar po 4 mėn. kalėjimo (nė viena nesumokėjo baudos).

— Vidaus reikalų ministeris grąžino teis-mui persvarstyti kaltinamo britų policinin-ką nušovus vokiečio Podolos bylą, kuris bu-vo nuteistas mirti.

— 21 britų lakūnas ir 3 civiliai futbolo spējimuose laimėjo 252.000 svarų.

— Italų mutinė sulaukė 11 milijonų iš Argentinos įsivežtų kiaušinių, nes ženklai juose įspausti ne tokiu rašalu, koks pagal taisykles reikalaujamas.

— Atgijo radijo karas tarp Jordano ir J. Arabų Respublikos.

— Galūfiniais duomenimis taifūno Veros aukos Japonijoje yra: 4011 žuvusių, 1142 dingusių, 14530 sužeistų, 1.500.000 bena-mių.

— Viduriniame Belgijos Konge kilo muš-tynės tarp 2 giminių, ir kovose žuvo 30 as-menų.

— Sudužo amerikiečių lėktuvas, gabenęs atominę bombą, kuri nesprogo.

— Britai mažina anglies kasimą, ir dėl to bus uždaryta net iki 70 kasyklų.

— N. Zelandija ruošiasi įsivesti dešimtinę piniginę sistemą, o Australija taip pat svarsto šį klausimą.

— Bremeno rinkimuose Vokietijoje padi-dėjo balsuotojų už socialistus, kurie ir iki šiol turėjo 47.8 proc. balsų.

— Vokietijoje 64 metus kalėjimo gavo mėsininkas, kuris mėsa! galvijus pasigau-davo laukuose be mokesčio.

— Keturiems prancūzams, pakaltintiems vengimu mokėti mokesčius, atimti auto-mo bilių ir biznio leidimai.

IVAIBOS KALĖDINIAI SIUNTINIAI
PAPIGINTOMIS KAINOMIS.
REIKALAUKITE SPEC. TAM
TIKSLUI IŠLEISTŲ KATALOGŲ.
TAZAB LIETUVIŲ SKYRIUS,
1, LADBROKE GARDENS,
LONDON, W.11.

Pamažu atsistumia nuo kranto švarutėlis belgų laivas, palikdamas užpakalyje rytmečio saulės nušviestas Doverio uolas. Likusieji nuo kranto moja skarelėmis. Virš galvos žužia žvėdrų pulkai. Iki pasimatymo, Anglija...

Nors žinai, kad važiuoji tik atostogų ir kad po dviejų savaitių vėl tuo pačiu keliu grįši, bet kai pradeda ryškėti Europos žemyno kontūrai, širdis neramiai suplazda krūtineje. Juk štai matai žemę, kurios vie name pakraštyje yra ir mūsų tėvynė. Rodo si, išlipi iš laivo, pravažiuosi visas sienas ir uždangas, ir prieš akis atsivers gimtosios Lietuvos laukai.

Kryžių miškai

Ivairių tautų keliaiviai, apsirūpinę laive pigiais rūkalais ir gėrimais, nekantriai vėr žiasį į krantą Ostendės uoste. Koks didelis skirtumas, palyginti su Anglija! Didžiuliai uosto pastatai baltutėliai, kaip sniegas, aplinkui nepaprastai švaru, ir visur tik gėlės, gėlės... Atvykstantiems moja pažįstamieji, o kažkoks vaikinas, iškęs baltą skara, dainuoja „Old Charlie never die...“. Tokiu būdu jis sveikina atvykstančius anglų keliaivus, kurių čia neabejotina dauguma.

Ostendė — gražus pajūrio miestas, garsėjas kaip kurortas ir kaip savotiškas belgų Montecarlo. Visur rūpestingai prižiūrimi gėlynai, o miesto centre net didžiulis gėlynų laikrodis. Jis tiksliai rodo valandas ir minutes.

Pirmoje kavinėje sutinku belgą, kuris yra daug važinėjęs pasaulyje ir buvęs Pa baltijo valstybėse. Nepaprastai didelis šnekorius, tik, gaila, laiko labai mažai. Pats miestas beveik tuščias. Mat, sekmadienis. Sakoma, kad jeigu Belgijos sostinėje sekmadienio rytą šautum iš patrankos, tai gal tik koks svetimšalis turistai arba karvelių prekyautojas tebutų užmuštas. Belgai — di deli paukščių mėgėjai. Viename restorane teko matyti tiek daug narvelių su paukščiais, kad net oras aplinkui buvo persunkęs jų kvapu!

Puikūs, naujutėlis belgų autobusus lekia pajūrio lygumomis, gabendamas mus Prancūzijos link. Kraštovaizdis primena Klaipėdos kraštą, tik čia gal kiek smulkesni ir trobesiai ne tokie dideli. Laukuose ganosi ir Lietuvoje būvę gerai žinomi sunkieji belgų veislės arkliai.

Sone paliekame Ypres miestą, prie kurio Pirmojo Pasaulinio Karo metu žuvo šimtai tūkstančių žmonių. Daug jų čia krito ir pas kutinime kare. Pravažiuojame pirmuosius kapynynus. Niekur gyvenime nemačiau tiek kapinių ir kryžių, kiek čia. Nuo Ypres visu prancūzų — belgų pasieniu, pro Sedan, Verdun, iki pat Lotaringijos ir Elzaso vis milžiniškos kapynynų kolonijos. Kūklūs kryžiai, išsirikiavę tūkstantinėmis eilėmis su taudonomis gėlėmis ir karių šalmais pa puoštais kapeliais, neužmirštamai liudija tas aukas, kurios įvairių tautų čia buvo sudėtos dviejų pasaulinių karų metu. Paskiros tautos turi savo kapynynus. Ypač gražiai prižiūrimi britų kapei. Jie šitame raje ne turi 169 kapines, kuriose palaidota apie pusė milijono karių. Ir kai vėliau važiuvo merlingais Verduno laukais, tiesiog sun

Europos MIESTAIS IR KALNAIS

Tokios ten ir sienos...

Pervaziuojant Belgijos — Prancūzijos sieną, formalumai nepaprastai menki. Britų keliaivams net vizos nereikalingos. Pagaliau net ir tos sienos visai nematyti. Toks mažytis miestelis, kurio viename šone Belgija, o kitame jau Prancūzija! Vėliau, kai teko važiuoti per kitų valstybių sienas, buvo lygiai tas pats. Ypačiai mažai dėmesio kreipia šveicarai. Niekur nematyti stiprių pasienio sargybų, kur kareiviai su kulgosvydžiais ir šunimis, iš bokštų sektų kiekvieną bandantį priartėti prie „mirties“ zonos. Tokios zonos žinomos tik ten, kur prasideda geležinė uždanga.

Pažymėtina, kad senuose turizmo kraštuose, kaip, pvz., Prancūzija ar šveicarija, visiškai nesistengiami įpristi savos kalbos tiems, kurie jos nemoka ar nesupranta. Prancūzų viešbutyje, kuriame labai daug apsisotėja anglų, neteko matyti jokio prancūziško užrašo — viskas angliškai. Ir niekas dėl to nesijaudina. Ne, visada taip išsina pas mus...

Leščinskio aikštė

Keliaudami dviejų karų siaubo paliktais pėdsakais, atvyksta į Lotaringijos sostinę Nancy. Šis miestas garsėja bene gražiausia Europoje aikšte, kuri čia vadinama Stanislovo skveru. Tai nepaprastai graži aikštė, iš visų pusių apsupta 18 šimtmecio pastatų. Viename jos kampe yra meniškai

įruoštas didžiulis fontanas, o šalia jo grynaukso papuoštomis kolonomis stovi vartai, pro kuriuos patenki į pilną tropikinių augalų parką.

Šitos gražiosios aikštės statytojas yra didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius Stanislovas Leščinskis, kuriam aikštės viduryje pastatytas didingas paminklas. Kadangi prancūzams po pavarde, matyti, yra nelengva išarti, tai aikštę jie pavadino Stanislovo vardu.

Stovint prie šio paminklo, kyla prisiminimai anų tragiškų unijos laikų, kai beat du kartus karaliumi rinktas Leščinskis pagaliau atsidūrė Prancūzijoje, ir savo uošvio Liudviko XV buvo padarytas Lotaringijos kunigaikščiu ir apsigyveno Nancy mieste. Čia jis pasireikė didele kultūrine veikla ir gausiais politiniais ir filosofiniais raštais.

Sustojame pramoningosios Elzaco provincijos mieste Mulhouse. Labai vokiškas atspalvis. Šis žemės kampas istorijos bėgyje kartkartėmis ėjo iš vokiečių į prancūzų rankas. Todėl kažkaip netyčia Mulhouse prisimeni mūsų Klaipėdą. Dabar Elzacas vėl priklauso prancūzams.

Maironio pėdsakai

Persirite vingiuotas Vogežų tarpukalnes, atsidūre Bazelio mieste. Vadinasi, esame jau šveicarijoje. Bazelis puikus, pedantiškai tvarkingas, švarutėlis miestas, išsidėstęs abiejose Reino upės pusėse. Čia pirmą kartą paragaujame tikros duonos, apžvelgiame turtinas krautuves, apsirūpiame Londono laikraščiais ir leidžiamės toliau. Mums rūpi greičiau pasiekti kalnus, kurie tolįmame akiraty dunkso paskendę rūkose.

Kalnų slėniuose žmonės išnaudoja kiekvieną žemės kampelį, nes jos ten tikrai ne daug. Net gyvulių mėšlas gražiai rankomis sukrutais prie šlaitų, kad ne trupnelis jo neprazūtų. Aukštos kalnų pašlaitėse, tarsi kregždžių lizdai, baltuoja išdaitytos trobelės. Po kojomis į gilius prarajas srove na sidabriniai kalnų upeliai. Tolumoje diadi galvijų varpeliai.

Šveicarija, imant proporcingai jos plotį ir gyventojus, yra turtingiausia pasaulyje valstybė, pralenkianti ne tik Angliją, bet ir Ameriką. Laimingi jos gyventojai šimtmečiais nepatyrę karo baisių ir sunaikinimų. Besiversdami daugiausia iš turistų, jie šioje srityje yra išsigiję tokį patvrimą, kad joks kitas kraštas dar ilgai negalės su jais susilyginti.

Šveicarijos kalnų negalima aprašyti. Juos reikia pamatyti, jų didingą grožį justepajusti. Reikia išgyventi tą nuostabų jausmą, kuris užlieja krūtine, žvelgiant į snieguotas viršukalnes, į po kojomis tyvuliuojančius ežerus, į nesibaigiančias tuneliu išraižytas geležinkelius ir į kvapą užimančias prarajas, kurių siaurais vingiais laksto nesuskaitoma mašinų daugybė... Mūsų didysis poetas Maironis, pirmą kartą išvydęs snieguotas kalnų viršūnes, išsakė savo įspūdį tokiais eilių posmais:

Aukštai kalnų viršūnės šviečia,
Ledais apklotos ir snieguos.
Nuo amžių koja jų neliečia

J. PAUKSTELIS

SVECIAI

Aušo giedras, ramus Trijų karalių rytas. Vėrėsi tobuli durnys, girgždėjo svirtys, giedojo gaidžiai. Vienas po kito pradėjo rukti kaminais — rytmečio žara parausvinti dūmų stulpai kilo aukštyn.

Sodybos, medžiai, laukai skendo baitame sniego patalė. Po stora jo pūkinė trobos atrodė lyg susigūžusios, sumazėjusios.

Rytuose iš melsvai balkšvų miglų kaip iš marių lindo tamsiai raudona saulė. Ilgai ji ten skėsdėjo vietoje, lyg siaubystydama si ir drebedama nuo speigo. Ir išilindusi vis dar gūsdiojo neišsibudindama, nedrįsdama kilti. Bet štai jau pakilo ir ėmė trėksti versmes auksinių spindulių, kurie iš pradžių nurausino dar tebe miegančius pakraščius debesėlius, paskui baltas, kepturėtas miško viršūnes, paskui trobų stogus pa stogiu varveklis, pagaliau langų stiklus.

Iš už langinės išlindo žylė, nulėkė ant šakutės, ciekstelėjo, nusipurtė ir ėmė dairytis maisto. Į sniegą sunkiai dribo varnos, taip pat išbadėjusios, kiūtojo, laukė, ar neišmes kas kokio kąsnio. Kieme vos krūščiojo žvirbliai — papurę, sušalę, sparniuku nuleidė — jie nečirškavo kaip pavasari, drungniems vėjams papūtus.

Saulė dar aukščiau pakilus, iš kiemų dunksčiudami ėmė lėkti vaizai rogės, bėriais, sarchiais pakinkyti, prasiėdėjo važiviams, į bažnyčią. Sugurgždėjo sniegas, pusnys, sutrinko arklių kanopos. Tik žmonių šneku niekur negirdėti. Nuo šalčio jie traukė kaklus į apikakles, moterys į vilnones skaras, — ir tylėjo. Vyrai nė pykpli nerūkė, jie tik retkarčiais nubraukė pirštine apšarmojusius ūsus.

Pas Morkū nuotauka kaip Kalėdų ar Velykų rytą. Apširę gyvulius, prausėsi, šukavosi, išseiginais drabužiais rengėsi. Net ir senukas pasipuošė dar tik pernai siūtais milnilius, nuo kurių dvelkė šienų ir truputį avies prakaitu. Tik barzdos jis ir šandien kaip reik nenusiskuto — vienur bologu netyčia paliktas kuškas, kitur taip patraukta skustuvu, kad net kraujas sunkėsi.

Senė sukosi — talsė, virė, kepė — kvapais, visokiais čirškais užkvėpino ne tik grįdį ir seklyčią, bet ir kiemą ir gatvę užkvėpino — praeinančiai ar pravažiuojantieji ji nosimis traukė, seilė rijo: ką čia ta Morkuvienė ir bekepa taip skaniai?

— Na, gerai, pasilik. Dėl algos susitarsimė — aš nenuskriausiu.

Prieš pat balių Morkuvienė net ir atskirą gaspadinę — virėją pasamėdė, prašmatnią — senę Janavičienę, kuri ilgas metus dvaruose pas ponus tarnavusi.

— Prašom jau pasistengti, bus atsilginta, — kalbėjo jai. — O jei kokių prieskonių — vynu ar kitokių kvėpalų reikės, prašom tik pasakyti — tuoj pasiūsiu bernioką nupirkti. Svarbu tik, kad būtų gerai, kad sarmatos neapturėtų.

Senė sukosi — talsė, virė, kepė — kvapais, visokiais čirškais užkvėpino ne tik grįdį ir seklyčią, bet ir kiemą ir gatvę užkvėpino — praeinančiai ar pravažiuojantieji ji nosimis traukė, seilė rijo: ką čia ta Morkuvienė ir bekepa taip skaniai?

— Aš jau nežinau... kas čia per gerumas, kai tik į dalį žiūri...

— Kveša! Kur tu girdejai, kad vyrai dalies nežiūrėtų? Visi žiūri, tik tavo tėvas kvailas buvo — ėmė be dalies, žino-

— Aš jau nežinau... kas čia per gerumas, kai tik į dalį žiūri...

— Kveša! Kur tu girdejai, kad vyrai dalies nežiūrėtų? Visi žiūri, tik tavo tėvas kvailas buvo — ėmė be dalies, žino-

Žmogaus, užgimusio varguos.

(Alpių viršūnės)

Pravažiuojame Ziurichą, išsidėsiusį prie to paties vardo ežero, ir sustojame nakvynės mažame Walchwill miestelyje prie pat Zug ežero. Viešbutis ne ištaigingas, bet švarutėlis, kaip krištolas. Pietums upėtikiai, pagauti tame pačiame ežere, ir valgyk. kiek tik nori. Palipėjus į kalną, atsivėria nuostabių vaizdai: po kojom saulėlydyje mirguliuoja ežero bangos, o anoje pusėje dunkso neužmatomos kalnų viršūnės. Tarp jų yra ir garsusis Rigi Kulm, nuo kurio matyti beveik pusė šveicarijos. Nejučiom vėl ateina galvon Maironio posmas: Nuo viršaus Rigi Kulmo, aukščiau debesų, išmatyti negali Lietuvos; Vien tik dunkso aplinkui vainikas kalnų, Apsisupusių rūbais žiemos.

(Rigi Kulm)

Patenkame į apylinkes, kur gyvena ir ko vojo garsusis šveicarų didvyris Wilhelm Tell. Apie jį didysis vokiečių poetas Schilleris sukūrė to paties vardo dramą, kurią Vincas Kudirka, norėdamas sužadinti lietuvių tautos kovingumą, išvertė į lietuvių kalbą. Altdorfo miestelyje, kur kasmet kartojamas Wilhelm Tell vaidinimas pastatytas didvyriui įspūdingas paminklas.

O štai Liucerna — miestas prie to paties vardo ežero, kuris dar kitaip vadinamas Keturių Kantonų ežeru. Plaukiodamas šituo ežeru ir susižavėjęs jo nepaprastu grožiu, Maironis sukūrė vieną gražiausių savo eilėraščių, —

Saulė už Alpių leidos sustingus;
Varpai Aukenos
Dievui aukuojo darbus vargingus
Žmogaus ir gamtos.

(Vakaras ant ežero Keturių Kantonų)

Kalnai tirštėja, siaubingai suglausdami keteras ir beveik visiškai pastodami žmogų praėjimą. Saurais ir stačiais kaip siena skardžiais autobusas vos begali išsikeiti. Siaubas ima žvelgiant žemyn į gilius kalnų bedugnes ir prarajas. Pasiekiame St. Gotthard Praėjimą ir giliu tuneliu per pačius kalnų vidurius išsildame į kitą pusę.

St. Gotthard yra brangiausias kainavęs tunelis pasaulyje. (Šveicarijoje iš viso yra 1630 tunelių). Jo ilgis 14,9 km. Tunelį tiesiant, žuvo tūkstančiai žmonių. Jiems pastatytas paminklas. Pats tunelio statytojas inž. Favre nusizūdė, nesulaukęs darbo užbaigos. Spėjama, negalėjęs išgyventi žmonių aukų.

Šito kalno šiauruose praėjimuose yra pastatytas paminklas žinomam rusų generolui Suvorovui, kuris 1799 m. su savo armija praėjo šia vieta ir sumušė prancūzus.

Artėdami prie Italijos sienos, pravažiuojame kurortinį Locarno miestą, kuris bene daugiausia išgarsėjo bent penkiomis tarptautinėmis sutartimis, pasirašytomis čia 1925 metais. Miestas yra prie Lago Maggiore ežero, kurio didesnė dalis jau priklauso italams. Apsukame ežerą ir sustojame antrame jo krante, mažoje Italijos vasarvietėje Baveno. Čia mūsų kelionės grįžtamasis punktas, kuriame išbūsime keleto dienų.

J. Tuja
(Bus daugiau)

Kristus Karalius

Kristaus Karaliaus šventė, kurią katalikiškasis pasaulis kasmet iškilmingai švenčia paskutinį spalio mėn. sekmadienį, iš naujo visiems primena, kad kiekvienam pasiskiram žmogui ir visam pasauliui vienintelis kelias į išganymą yra Jėzus Kristus. Jis yra visos kūrinių augštesnės Valdovas. Kristus mirė už visus žmones ir yra visų Karalius ir Valdovas. Šis visuotinis — universalus Kristaus karališkumas jau buvo skelbiamas dar prieš Jo atėjimą, buvo pranašaujama, kad ateis pasaulio Išganytojas, Karalius, Dievo Sūnus. Angelas Kristaus gimimą pranešdamas Marijai, sakė, kad Jis karaliaus Jokūbo namuose ir Jo karaliavi mui nebus galo. Pats Kristus po savo kančios ir mirties, prisikėlęs iš numirusių ir siųsdamas apaštalus į pasaulį, kaip visagalis gyvybės ir mirties Viešpats, dievišku autoritetu pasakė: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje“, tai yra teisė į visas tautas taip, kad visos tautos turi pareigą klautyti ir priimti Jo mokslą, užlaikyti Jo įsakymus, kurie kyla iš krikšto: „Krikštydamai juos vardan Tėvo ir Sūnaus ir Šventojo Dvasios ir mokydami juos laikyti visa, ką tik esu jums įsakęs!“

Kada Kristus buvo teisiama žmonių teis me, Pilotui pareiškė, kad jo karalystė ne iš šio pasaulio, bet iš aukštesnės, antgamtinės srities ir yra visuotinė. Dėl šio karaliaus titulo buvo sudaryta ir paskelbta oficialioji mirties ištarmė ir ant kryžiaus padėtas įrašas trim kalbom: „Jėzus Nazarenas Žydų Karalius“. Kaip Bossuet aiškina, įrašas padėtas trim kalbom: žydiškai, kaip išrinktosios tautos kalba, graikiškai, kaip tų laikų filosofų kalba, lotyniškai, kaip teisininkų, politikų ir imperijos kalba. Kristus savo kančia ir mirtimi visus žmones atpiko iš nuodėmės, todėl visi žmonės jam priklauso. „Jis pats save pasižemino, pasidėtas klusnus iki mirčiai, mirėji gi kryžiaus. Todėl ir Dievas išaukštino jį ir dovanojo jam vardą, viršesnį už visus vardus, kad Jėzaus vardu priklaupyt visoks kelias danguje, žemėje ir po žeme, ir kad kiekvienas liežuvis išpažintų, jog Viešpats Jėzus Kristus yra Dievo Tėvo garbei“.

Kun. P.D.

*

Pamaldos

COVENTRY — spalio 25 d. 12 val., St. Elizabeth bažn., St. Elizabeth Road.

(E) Miestų lenktynėse nugalėjo Kaunas ir Panevėžys. Lietuvos „respublikinio pavaldumo miestų“ socialistinės lenktynės pirmąją vietą užėmęs Kauno miestas, po jo geriausiai pasirodęs Panevėžys.

Pabudimas

Kalėdų artėjo. Rožytei aksominė suknelė pasiūta, seklyčia naujais popieriais išmušta, svečiai suprašyti. Dar kartą buvo nuėjusi pas kunigą Spurgą — jis užtikrino, kad per Tris Karalius atvažiuos abu su Braze. Mes žinome, kad motinėls visada pa darai labai skanų alutį, che-che-che!

Juo labiau Morkuvienė rengėsi, juo labiau įsitikino, kad Trys Karaliai nulems Rožytės likimą. Tik reikia, kad ir ji iš anks to šį tą žinotų.

— Sakyk, ar tu pažįsti Pakalnių Braze Joną? — pasikvietusi klausė dukterį.

Rožytė suprato motinos kėslus.

— Ne, nepažįstu.

— Kaip nepažįsti? Per šventą Joną pralenkėme raitą. Jo namai ant kalnelio su stikliniais gonkais, su...

— A-a-a! — neva atsiminė, — vaikščioja visada toks pasipūtęs, kad kiaušinis nuo galvos nenukristų.

— Ko jis bus pasipūtęs — visai nepasipūtęs! Per Tris Karalius su kunigu Spurgą pas mus atvažiuoja.

Rožytė jau norėjo užrikti: nenoriu, man nereikia... geriau senmerge palikti negu su tokiu! — bet sumetusi, kad gali išsiduoti, jog ji... tik numykė negarsiai:

— E-e-e... toks negražus ir ožiū jau smirdi... man nepati-inka.

— Kažko neprasimanyti! — užginciojo motina. — Ožiū smirdi! Ar nelauki bent dvaro ponačio, kad kvėpetų.

— Ką čia jau lauksi. Bet... jis ir nežiūrės į mane.

— Kodėl nežiūrės? Pamatysi, kaip žiūrės. Kai sužinos, kad dalies penkiolika tūkstančių, tai ir žiūrės.

— Aš jau nežinau... kas čia per gerumas, kai tik į dalį žiūri...

— Kveša! Kur tu girdejai, kad vyrai dalies nežiūrėtų? Visi žiūri, tik tavo tėvas kvailas buvo — ėmė be dalies, žino-

ma — aš graži buvau.

— Ar jau graži.

— Ir graži, ir razuma — ne tokia, kaip tu. Užtat džiaukis, kad atvažiuoja. Matyt, žmogus rimtai galvoja, kad važiuoja.

Pyktelėjusi ant Rožytės, pasisaukė Valentą.

— Kaipgi tu? — klausė šluostydama rankas į sterblę. — Ar paliksi pas mus tar nauti, ar neši kirvelį kur kitur?

Rožytė tos kalbos klausėsi įsulaikiusi kvapą.

Valentas patraukė pečiais, nusisiepė: nesinorėtų palikti, bet... kur tu ką geresnio rasi? Čia bent tėvai arti. O be to... — Jam šmėkstelėjo Irena.

— Tai jau paliksiu. Kodėl šeimninėkė manai, kad galiu nepalikti?

— Todėl, kad — jei jau pas cicilistą ant lekcijų vaikščioji, tai, sakau, gal ieškosies, kur kepti karveliai patys į burną skrenda...

Valentas užsiplieskė — norėjo kirsti jai: ir ieškosiuos, ir kas man užgins! — bet ir vėl susilaikė.

— Na, gerai, pasilik. Dėl algos susitarsimė — aš nenuskriausiu.

Prieš pat balių Morkuvienė net ir atskirą gaspadinę — virėją pasamėdė, prašmatnią — senę Janavičienę, kuri ilgas metus dvaruose pas ponus tarnavusi.

— Prašom jau pasistengti, bus atsilginta, — kalbėjo jai. — O jei kokių prieskonių — vynu ar kitokių kvėpalų reikės, prašom tik pasakyti — tuoj pasiūsiu bernioką nupirkti. Svarbu tik, kad būtų gerai, kad sarmatos neapturėtų.

Senė sukosi — talsė, virė, kepė — kvapais, visokiais čirškais užkvėpino ne tik grįdį ir seklyčią, bet ir kiemą ir gatvę užkvėpino — praeinančiai ar pravažiuojantieji ji nosimis traukė, seilė rijo: ką čia ta Morkuvienė ir bekepa taip skaniai?

— Aš jau nežinau... kas čia per gerumas, kai tik į dalį žiūri...

— Kveša! Kur tu girdejai, kad vyrai dalies nežiūrėtų? Visi žiūri, tik tavo tėvas kvailas buvo — ėmė be dalies, žino-

lia vienas kito du baslius; įspraudė tarp jų avelės sprandą, viršum baslius surišo: dabar stovėk, svočia, jei tokia durna! — Pas-

kui pristūmė ėriuką avelė prie tešmens: žįsk, kiek tik lenda! Jei avelė nesidavė — tūpė, Valentas tuoj jai su kepure per galvą.

— Nusiramink, kvaile!

Marijona, rankas ant pilvo susidėjusi, žiūrėjo ir negalėjo atsigėrėti: toks dar jaunas ir taip nusimano šeimyniniuose reikaluose! Kai savo kokį būrbulą turės, musėt, taip pat apie jį šnirpės ir nuolat kiš pačiai, kad valgydintų.

Žmonėms ėmus grįžti iš bažnyčios, Morkuvienė kyštelėjo nosį prie vieno lango, prie kito, dar stiklą pašluostė, kad geriau matytųsi: žiūrėkite, ar dar svečiai neatvažiuoja nuo pamiškės! — Čia vėl, lyg atsiminusi, bėgo į seklyčią ir džiaugėsi: tikrai kaip pas bagotuosius! Minkšta sofa, minkštos kėdės — ant vienos sienos šventi paveikslai, ant kitos svetiečių. Zemiau fotogra fijos, atvirukai... Palubėj ties viduriu lempa, lelijomis papuošta... Bet gal didžiausias poniškumo ženklas — tai veidrodys, kad įėjus tuoj visą save pamatai. Pas ką gi sodžiuję yra toks veidrodys?

Apie baltai užtiestas status nuolat tupinėjo pakviestoji Janavičienė — lėkštes dėliojo, šakutes, peilius, jokio paterimo į nieką nesikreipė. Ji žinanti, kaip turi būti!

Morkuvienė ir nesikišo — jei žinai, tai ir žinok!.. Kad tik visi kvietieji atvažiuotų — kad, gink Dieve, kunigas vėl nesugaudinėtų, kaip jau kartą sugaudinėjo!

Apie tai pagalvojus, Morkuvienė net karštą darėsi: šitiek Dievo dovanos išleikto ta ir... dar negarbė!

Staiga kieman įlėkė geltonas važis, kuriame sėdėjo tvirtas, raudonas, apikaklė pastatęs, su karakolio kepure vyras, o šalia jo didžiuliai kailiniai taip pat su pastatyta apikakle, pro kurios siaurą tarpą kyšojo smailas nosies galuokas.

— Viešpatie! — suspiegė motina ir duk- tės išdūskuliais abi puolė iš vidaus. Morku vienei koja už slenkčio užkliuvo, kone par griuvo, Rožytė kibirą priemenėje parvertė. Paskui jas kieman movė ir Valentas. Širdis tvaksi, ausys kaisti pradeda.

— Eik čia, Valentai! — atbėgusi į vidų, proverksmė šaukė, — įstatysime tą piktąją dvasią į kaladę — kitaip užmuš.

Valentas, nors ir šventą dieną, įkalė ša-

— Eik čia, Valentai! — atbėgusi į vidų, proverksmė šaukė, — įstatysime tą piktąją dvasią į kaladę — kitaip užmuš.

Valentas, nors ir šventą dieną, įkalė ša-

— Eik čia, Valentai! — atbėgusi į vidų, proverksmė šaukė, — įstatysime tą piktąją dvasią į kaladę — kitaip užmuš.

Valentas, nors ir šventą dieną, įkalė ša-

(Bus daugiau)

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

PRASYMAS SKOLININKAMS
Nemaža dar yra lietuvių, kurie skolingi už „Europos Lietuvių“ ir Nidos Knygų Klubą leidinius.
Artėja spalio mėn. galas — baigsis Lietuvių Namų Akc. B-vės balansiniai metai. Kaip visiems žinoma, Liet. Namų Akc. B-vė leidžia „Europos Lietuvių“ ir Nidos Knygų Klubą leidinius. Balansinių metų pabaigai jai reikės sudarinėti atskirus skolininkų sąrašus. Tie sąrašai — bereikalingas ir sunkinantis darbas.
Dėl to būkite malonūs ir iki spalio mėn. galo išlyginkite savo skolas.

DBLS SUVAŽIAVIMAS
Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos visuotinis metinis suvažiavimas šaukiamas lapkričio 14-15 dienomis Londono Lietuvių Namuose.
Suvažiavimo darbotvarkė bus paskelbta kitame „Europos Lietuvių“ numeryje.

LITERATŪRINĖ ŠVENTĖ PAVYKO GERAI
Spalio 17 d., šeštadienį, Londono Lietuvių Namuose įvykęs literatūros vakaras patiesino visų į jį dėtąsias viltis. Susirinkusieji jin lietuviai turėjo kultūrinę pramogą, kuri, atrodo, visapusiškai patenkino juos. O rengėjai džiaugėsi prigludę tam vakarui apie 100 lietuvių ir sudarę jiems progą pasižmonėti.
Šį vakarą savo atsilankymu pagerbė ir Ministeris B.K. Balutis su Pasiuntinys Patarėju V. Balicku.
O vakaro programa truputį susiaurėjo, negalėjo įvykti kaip buvo numatyta: klūčių susidarė dalyvauti rašytojui Fab. Neve-ravičiui. Ją vis dėlto gyvai išnešė ant savo pečių trys kiti programos dalyviai.
Kaip jau spaudoje buvo minėta, vakaras suruoštas ryšium su VI. Slaito eilėraščių rinkinio „Ant saulėgrąžos vamzdžio“ pasirodymu. Rinkinį išleido DBLS Valdyba. Pats Valdybos pasiryžimas išleisti knygą — naujas žingsnis ir labai malonus. Pradėdamas vakaro programą, DBLS Pirmininkas inž. J. Vilčinskis paminėjo, kad Sąjungos žingsnis knygų leidimo darbe yra naujas, bet gal nepaskutinis.
Pristatęs abu iš tolimų miestų atvykusius rašytojus — Spalį ir Slaitą, inž. J. Vilčinskis vadovauti programai paprašė aktorę E. Arminaitę - Pranskūnienę.
Pirmuoju skaityti išėjo VI. Slaitas, patraukęs klausytojus ir savo nuoširdžiais eilėraščiais ir skaitymu. Paskui pakaitomis skaitė R. Spalis (skaitė feljetonus „Išvažuojančio rūpesčiai“ ir „Inteligentas“), D. Sadūnaitė - Sealey (skaitė tris eilėraščius), Slaitas, vėl Spalis, Sadūnaitė - Sealey ir Slaitas, vis sutinkami ir palydimi katutėmis.
Kad viso vakaro nuotaika dar šventiškesnė būtų, londoniškis gėlių augintojas - mėgėjas ir mylėtojas Pranas Trečiokas salei papuošti dar atgabeno gėlių.
Po programos VI. Slaitas dar pasirašė ke liolikai lietuvių savo naujai išleistąją knygą „Ant saulėgrąžos vamzdžio“.
Knygos paskubom įrišta buvo tikrai tiek, kad užtektų tai dienai. Kiti skaitytojai susilauks šio rinkinio netrukus, kai bus baigta įrišti.

MOKESTIS UŽ ADRESO PAKAITIMĄ
Kai kurie „Europos Lietuvių“ ir Nidos Knygų Klubą leidinių prenumeratoriai, keisdami adresą, teiraujasi, ar už tokį adresą pakeitimą reikia mokėti, ar ne.
Kadangi toks pakeitimas yra susijęs su atitinkamomis išlaidomis, tai kiekvieną kartą, kai keičiamas adresas, reikia mokėti 2 šilingus.

SUVAŽIAVIMO DATA
DBLS metinis suvažiavimas ir Lietuvių Namų B-vės akcininkų susirinkimas įvyks lapkričio 14-15 dienomis.
Su šiuo „Europos Lietuvių“ numeriu yra išsiunčiamas oficialus akcininkų susirinkimo pranešimas ir apyskaita anglų kalba, kaip reikalauja šio krašto įstatymai. Platesnė apyskaita lietuviškai bus paskelbta „Europos Lietuvių“ prieš suvažiavimą.
Akcininkai, kurie negali susirinkime patys dalyvauti, gali įgalioti kitus asmenis jiems atstovauti.
Įgaliojimo pavyzdys:

LITHUANIAN HOUSE LIMITED
I, of a member of Lithuanian House Limited, hereby appoint of to vote for me and on my behalf at the Annual General Meeting of the Company, to be held on the 15th day of November, 1959, and at every adjournment thereof for/against the resolution(s), to be proposed thereat.
As witness my hand this...day of...., 1959.

NAUJA „DAINAVOS“ VALDYBA
L.L.M. „Dainavos“ Sambūris savo metiniame susirinkime, kuris įvyko spalio 18 d., išsirinko naują valdybą: pirm. — Kalibatienė, vicepirm. — Varkalaitė, sekr. — Pranskūnienė ir kasin. — Stankūnaitė. Revizijos komisija — Vilčinskienė ir Neve-ravičienė.

MOTERŲ SV. ONOS DRAUGIJA RENGIASI VAKARUI
Draugija rengiasi didžiuliam rudens vakarui, kuris numatomas lapkričio 28 d.

LIETUVIŲ BAZNYČIOS REMONTUI AUKOJO
Paskelbus vajų bažnyčios remontui, aukojo šie asmenys: J. Diržius — 5 sv., N. Du linskas — 5 sv., A. Pacevičius — 5 sv., J. Česas — 3 sv., S. Pučiauskienė — 2 sv., Naujokaičiai — 2 sv. 10 šil., P. Ritbergeris — 1 sv. 5 šil. ir po viena sv. — V. Byla, P. Senvaitis, A. Baronas.
Ačiū visiems.

PARAPIJOS BAZARAS
Šį šeštadienį, spalio 24 d., 5 val. p.p., pra sidės ir tęsis ligi sekmadienio vakaro parapijos salėje — 345A Victoria Park Rd., E.9. Bazarą metu bus galima daug ko nusipirkti pigiau negu krautuvėse. Be to, veiks loterija.
Komitetas prašo parapijiečius, kurie nori ką nors paaukoti, nesivėluoti ir savo aukas pristatyti klebonijon ne vėliau kaip šeštadienio 12 val. ryto. Kartu Komitetas kviečia visus atsilankyti į bazarą.

PARAPIJOS BAZARUI AUKOJO
D. (Sadūnaitė) ir R. Sealey — 10 sv., Leicesterio lietuviai per A. Tribučių — 2 sv. 17 šil. ir po 1 sv. iš Corbio Daugintienė ir B. Kasparas.

WOLVERHAMPTONAS
Sportas
Vilties krepšinio komanda pralaimėjo prieš malajiečius, kurie vikrumu ir tiksliais metimais neleidė viltiečiams atsipūsti. Pirmasis kėlinys baigėsi 30:16 Vilties naudai. Antrasis — 27:20. Bendras rezultatas — 57:36.
Už Viltį žaidė: Karnilavičius — 18, Lawrence — 8, Snabaitis — 4, Kelmistraitis — 4, Forrester — 2, Alinskas — 0.
Po rungtynių Viliūnas sužaidė su gerais malajiečiais stalo tenisininkais ir visus supliekė.
Viltis laimėjo prieš Whitmore komandą 56:40.
Viltis pradės treniruotis, nes per didelę bėdą pasisekė gauti salę.
Vaikams mokyklėlės patalpos bus gautos dėl lietuvių gero vardo, kurį jie nusipelnė per sportą, ramumą ir solidarumą.

MANCHESTERIS
Visi šventi ir Vėlinių išvakarės
Lapkričio 1 d., sekmadienį, 12.30 val.; pamaldos St. Chad bažn., Cheetham Hill Rd., 4 val. — Moston Kat. kapuose mirusiųjų paminėjimas.

Gaudžia trimitai
Kviečiame visus mančesteriečius ir toli mesnių kolonijų lietuvių rinktis Manchesterioje, kur Lietuvių Veteranų Sąjungos „Ramovė“ Manchesterio skyrius lapkričio 7 d., 5 val. p.p., Cheetham Town Hall erdvioje salėje, Cheetham Hill Rd., Manchester 8, ruošia iškilmingą **Kariuomenės šventės** minėjimą.
Programoje: paskaita, po jos meninė dalis. Meninę dalį išpildys Manchesterio vyrų oktetas, vadovaujamas K. Rudaičio, po dainų seks deklamacijos ir eilėraščiai.
Po oficialiosios ir meninės dalies bus šokiai, kuriems gros Manchesterio lietuvių džiazas, ir veiks turtingas lietuviškas baras.
Tai su nuoširdumu kviečiame visus lietuvius dalyvauti šiame iškilmingame minėjime.
Rytojaus dieną, sekmadienį, ramovėnai dalyvauja anglų prisiminimo dienoje už žuvusius karius. Ramovėnai neša vainiką ir dalyvauja šiame parade. Kas norėtų dalyvauti šiame parade, prašome sekmadienį, 9 val. ryto, būti Eccles, prie paminklo.
Rengėjai

STOKE-ON-TRENT
Pereitą šeštadienį įvyko DBLS skyriaus susirinkimas aptarti bėgamiesiems reikams. Atsistatydinus sk. pirmininkui, jo pareigoms eiti buvo išrinktas sk. sekretorius J. Rentelis. Naujasis pirmininkas pasiūlė pakviesti Bradfordo meno ansamblių koncertui. Nors sk. šiuo metu turi 17 asmenų, bet pasiūlymas buvo visų vienbalsiai priimtas ir išlaidoms padengti čia pat buvo su dėta aukų. Jau yra gauta pažadų, kad ir iš gretimų kolonijų atvažiuos ekskursijos, o pats koncertas numatytas lapkričio mėn. gale.
Sekmadienį į lietuviškas pamaldas buvo susirinkę daug tautiečių ir svečių iš gretimų kolonijų. Ypatingai gražiai buvo giedamos lietuviškos giesmės ir Lietuvos himnas.

STEFAN BANDERA NUŽUDYTAS?
Spalio 15 d. Miunchene staiga mirė ukrainiečių nacionalistų vadas Stefan Bandera. Spėja, kad jis nužudytas cianido rūkštim.

NOTTINGHAMAS

Sokių vakaras
Spalio 31 d., šeštadienį, 7 val. vakaro, Meadows Community Centre, Queens Drive, ruošiamas **Sokių vakaras**.
Salė ta pati, kur įvyko visi paskutiniai parengimai.
Rengiamasis pasilinksminimas yra paskutinis prieš adventą. Linksmąją programą dalį gros akordeonu K. Venskų. Veiks baras su kietais ir minkštais užkandžiais.
Kviečiami dalyvauti visi Nottinghamo ir apylinkės lietuviai.

DBLS Skyriaus Valdyba

CORBY
Visuotinis susirinkimas
DBLS Corby Sk. Valdyba 1959 m. spalio 25 d., sekmadienį, 5 val. p.p., St. John Ambulance Hall šaukia visuotinį metinį sk. narių susirinkimą, kuriame bus renkama sk. valdyba 1959-1960 metams ir aptarti kiti klausimai, susiję su skyriumi bei sekmadienio mokykla.
Prašome atvykti punktualiai visus sk. narius, kitus apylinkės lietuvių ir vaikų tėvus.
Sk. Valdyba

PAIESKOJIMAI
MARKAUSKAITĖ - MALINAUSKIENĖ
Magdalena, gimusi 1898 m., prašoma atsiliepti „Eur. Lietuvių“ Administracijai.

TAURAS
SIUNTINIŲ TARNYBA
38. GOLDSMITH AVE., LONDON, W.3
Tel. ACOR 9471
Sąžiningas ir skubus patarnavimas.

VOKIETIJA
HAMBURGAS
80 metų
Elena Okmanienė - Vesputaitė spalio 10 d., sulaukė 80 metų amžiaus. Ji gyvena Hamburg - Altona, Daimler Strasse 44, stovykloje.
Kai buvo stipresnė, tai kiekviename lietuviškame minėjime ar susirinkime mėgdavo padeklamuoti ir padainuoti.

BIELEFELD
Paminėta Tautos šventė
Plačioje Bielefeldo apylinkėje gyvena apie 60 lietuvių, kurie dirba įvairius darbus arba pragyvena iš bedarbio pašalpos ar rentos. Iš to skaičiaus apie 20 lietuvių tarnauja anglų darbo kuopose, apie 11 lietuvių, atsikėlusiu iš Augustdorf stovyklos, dabar gyvena naujoje kolonijoje Beckhofe, o visi kiti mažesniems grupelėmis ar pavieniui išsikirsę atskirose vietovėse. Savo metu Augustdorfe ir Bielefelde reikėsi viškeriopa organizacinė veikla. Dėl gyvenimo sąlygų sumažėjimo ir išsisklaidymo bendruomenė veikla sumenkėjo.
Spalio 1 d. Beckhofe lietuviams buvo atlaikytos pamaldos ir po jų Br. Norkaitienės kambaryje buvo paminėta tautos šventė, sugiedant tautos himną, prisimenant Lietuvos garbingą praeitį ir padainuojant keletą dainų.

NUOTRUPA IS LIETUVOS
Iš Lietuvos atvežtomis žiniomis, Klaipėda gerokai atstatyta. Mieste kalbama daugiausia rusiškai. Daug matyti jūrininkų ir iš viso karių. Maisto yra, bet brangus. Draugių labai sunku gauti ir labai brangu. Lietuvė, vykdamą V. Vokietijon, pardavė suknelę už 400 rublių.

NEUSTADT
Tautos šventės proga visi mūsų žmonės susirinko susikaupimo valandėlei į koplyčią, kur prie šventiausiojo sukalbėjo vieną paslaptį Rožančiaus ir sugiedojo dvi giesmes už Tautą ir Tėvynę. Pamaldesni ta intencija atliko išpažintį ir paaugusio Šv. Komuniją!

ŠIAURĖS VOKIETIJOJE vieši iš Anglijos Kazimieras Paukštys, iš Kanados prekybos bininkas Kazimieras Motušis (užperka muzikos automatų) ir Kostas Striaupus, ieškodamas sau lietuviškos žmonos.
Visiems padėk, Dieve!

VIS DELTO LIETUVIŠKA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA!
Lithuanian Recipes — 14 šil. 8 p.
Liet. Beletristikos Antologija — 51 šil.
Karalaitės Gintarės Ilgesys — 9 šil. 2 p.
Teresė Neumanaitė — 22 šil.
Motina Gailestingoji — 9 šil. 6 p.
Verkianti Dievo Motina — 14 šil. 8 p.
30 Meilės žodžių — 11 šil.
Piūties metas — 27 šil. 6 p.
Kovos metai dėl savosios spaudos — 36,8 šv. valanda — 2 šil.
Mano pasaulėžiūra — 25 šil. 8 p.
Liet. Anglų ir Anglų Liet. žodynas — 98 š.
Balandžio Vigilija — 22 šil.
Nevesk į pagundą — 22 šil.
Viešpaties Angelas maldakn. — 18 šil.
oda įrišta — 35 šil.
Sveika Marija maldakn. — 18 ir 22 šil.
Marija, gelbėk mus maldakn., Sibire ranka parašyta — 7 šil. 4 p.
Žurnalai, plokštelės. Rašyti: „Dainora“, 49, Thornton Ave., London, W.4.

SALZGITTER - LEBENSTEDTAS
Tautos šventė buvo paminėta tik pamaldomis. Jas atlaikė J.E. vysk. Dr. V. Podolskis, asistuojant kun. A. Jonušui ir kun. V. Sarkai.
Lebenstedto lietuviai nesugebėjo nusamdyti salės, kur būtų pianinas, ir tuo būdu padarė didelį nuostolį sau ir kitiems, ne davę galimybės išgirsti lietuviškų dainų — muzikos koncerto. Čia būta didelio apsigalvimo ar nerangumo, kurį reikėtų papiekti.

ARGENTINA
Tragiška dviejų Argentinos lietuvių mirtis Rugsėjo 22 d. Vytautas Jusaitis ir Bernardas Juozaitis dažė ir valė tanklaivio cisterną. Sprogusi elektros lemputė uždegė du jas. Nuvežti į ligoninę, abudu šie lietuviai su vienu argentiniečiu mirė.
Vytautas Jusaitis, gimęs 1925 m. sausio 12 d. Obeliuose, Rokiškio apskr., buvo baigęs Tauragės Mokytojų Institutą.
Bernardas Juozaitis, gimęs 1910 m. Smilgiuose, Panevėžio apskrityje, buvo „Mais-to“ tarnautojas Nepriklausomojoje Lietuvoje.
L. Kančauskas

(E) **Sventosios uostas** prineštas smėlio. Nepriklausomos Lietuvos laikais uostas nuolat buvo žemėmėmis valomas, gilinamas. Karo metu ir po karo šventosios uostas buvo prineštas smėlio tiek, kad žolė negalėtų augti. Net Vilniaus radijas kalbėjo apie „tragišką šventosios uosto istoriją“.

(E) **Pašaukė į kariuomenę** devyniolikamečius. Vilniaus „Tiesa“ rugsėjo 5 d. laidoje paskelbė Sovietų Sąjungos gynybos ministerio įsakymą, kuriuo pašaukiami kari-nės prievolės gimusieji 1940 metais.

Lietuvių Prekybos Bendrovė naudojasi šia proga padėkoti įvairiuose pasaulio kraštuose gyvenantiems lietuviams už tą paramą, kurios mes esame susilaukę per šiuos metus. Reikšdami savo nuoširdžią padėką, kartu mes VĖL GRĮŽTAME prie savo tradicijos, įsipareigodami visiems lietuviams pasiūlyti kaip dovaną

BE UŽDARBIO

2000 SPECIALIŲ KALEDINIŲ SIUNTINIŲ.

Labai atidžiai pasvarstę savo patyrimu paremtus duomenis, tam reikalui sudarėme ko naudingiausių tokius 2 skirtingus **Kalėdinius** be uždarbio siuntinius:

KALEDINĮ SIUNTINIŲ NR. 1 SUDARO:

- 3 jardai vilnonės medžiagos sudarui,
- 3 ir ketvirtis jardo vilnonės medžiagos vyriškam ar moteriškam kostiumui,
- 3 jardai dvigubo pločio pamušalo,
- storas vilnonis megztinis, sibirišku vadinamas,
- pora vyriškų vilnonių kojinių,
- pora moteriškų žeminių kojinių.

To kalėdinio siuntinio Nr. 1 kaina yra tiktai

£ 12.19.0.

įskaitant visus mokesčius.

Svoris 11 svarų.

KALEDINĮ SIUNTINIŲ NR. 2 SUDARO:

- 13 jardų vilnonės medžiagos 4 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams,
- 3 jardai vilnonės medžiagos paltui,
- 10 jardų dvigubo pločio pamušalo,
- 10 jardų sunkios medžiagos 3 moteriškoms ar 6 vaikiškoms suknelėms.

To kalėdinio siuntinio Nr. 2 kaina yra tiktai

£ 27.13.0.

įskaitant visus mokesčius.

Svoris 22 svarai.

Visos abiem siuntiniams skirtosios medžiagos yra eksportinės rūšies su „Made in England“ įrašu ir pasirenkamos šitaip:

- kostiumams — dvigubais ruožiuokais arba lygios tamsiai mėlyna, ruda arba pilkšva,
- paltams — tamsiai mėlyna, juoda, šviesiai mėlyna, žalia arba kupranugario spalvos,
- suknelėms — didelė taškai mėlyname, rudame arba gelsvame dugne.

Tuoju reikalaukite pirma nemokamų pavyzdžių, kuriuos mes siunčiame oro paštu į bet kurį pasaulio kraštą.

Mūsų šiuos KALEDINIUS BE UŽDARBIO SIUNTINIUS gali užsisakyti kiekvienas lietuvis, vis tiek, ar jis būtų mūsų klijentas, ar ne. BET NORĖDAMI VISIEMS DUOTI PROGOS PASINAUDOTI JAIS, NUSTATĖME, KAD VIENAS ASMŪS IŠ KARTO GALI UŽSISAKYTI NE DAUGIAU KAIP 2 TOKIUS SIUNTINIUS (KIEKVIENOS RŪŠIES PO VIENĄ). Taip pat prisiminėsim po 1 sv. iš tų, kurie nori užsitikrinti sau KALEDINĮ BE UŽDARBIO SIUNTINIŲ, bet galutinio užsakymo lauksime ne ilgiau kaip 4 savaites.

MES GARANTUOJAME

- Kiekvienas siuntinys pasieks gavėją.
- Jei siuntinys dingtų, grąžinsime pinigus arba nemokamai pasiūysime kitą tokį pat siuntinį.
- Apmokėsime visus su pasiuntimu susijusius mokesčius, kad gavėjai Lietuvoje, sulaukę siuntinio, nebeturėtų jau nieko primokėti.
- Siųsime tik tokias prekes, kurios bus užsakytos pagal aprašymą ar remiantis pavyzdžiais.

LITHUANIAN TRADING COMPANY
1A, HUNT STREET
LONDON, W.11
GT. BRITAIN

Skaitytojų laiskai

GUSTAICIO „ANAPUS TEISYBĖS“
ATSIDURĘ ANAPUS UŽDANGOS

TVIRČIAUSIA GARANTIJA!

TIK TAZAB LIETUVIŲ SKYRIUS pirmiausiai pasiūnė Jūsų užsakytus siuntinius, o kai siuntiniai tvarkingai pasiekia Jūsų adresatus, sumokate už pasirinktą siuntinį. Tai tvirčiausia ir be didelių pasigyrimų garantija. Todėl jei siunčiate, visada per TAZAB LIETUVIŲ SKYRIŲ, dirbantį visiškai savarankiškai ir turintį didžiausią pasirinkimą visų rūšių prekių: nuo adatos iki gatavų puošnių kailių.

Atkeliaukite, arba rašykite:
Tazab, Lietuvių Skyrius.

1. Ladbroke Gardens, London, W.11.

ISIDĖMĖTINAS PRANEŠIMAS

Pranešame visiems, kad nuo š.m. spalio 18 d. ir vėl sovietų Inturistas pakeitė potvarkius, liečiančius siuntinius ta prasme, kad nuo minėtos dienos leidžiama VIENAME SIUNTINYJE pasiųsti VILNONIŲ medžiagų ne 7 jardus, kaip iki šiol, bet 17 jardų. Nevilnonių medžiagų galima nuo dabar siųsti viename siuntinyje iki 43 jardų, skarelių 10, (buvo 5), vilnonių mezgimui siūlių 3 svarai (buvo 2). Bet kurios rūšies vilnonių mezginių galima siųsti 3. Tame pat potvarkyje pastebima, kad dovanų siuntiniai negali būti komercinio pobūdžio. Platesnių informacijų galima gauti parašius: Tazab, Lietuvių Skyrius, 1, Ladbroke Gardens, London, W.11

NAUJAS BŪDAS SIUNTINIAMS SIŪSTI Į RUSIJOS VALDOMUOSIUS KRASTUS

Nuo šių metų spalio 15 d. visi siuntiniai, siunčiami per mūsų bendrovę, Lietuvą pasieks per 3 savaites.

TAUPLYKITE SUNKIAI UZDIRBTUS

PINIGUS!

Visi mūsų klientai jau seniai žino, kad tik per BALTIC STORES bendrovę galima pasiųsti įvairių rūšių prekes už žemiausią kainą. Bet dar daug yra tokių, kurie be reikalo eikvoja savo pinigus, mokėdami kitur daug daugiau.

Vienintelis būdas taupyti pinigams yra siųsti siuntinius tik per BALTIC STORES bendrovę.

Visais reikalais prašome rašyti:

BALTIC STORES LTD.

Z. JURAS, 421, HACKNEY RD., LONDON, E.2.

VAISTUS

ARBA MIŠRIUS SIUNTINIUS

jūs kaip ir visados galite siųsti per

ACTON PHARMACY (EXPORT) LTD.

24, CHURCH ROAD, LONDON, W.3.

Telefonas: ACOrn 0712

Cia jūs galite būti tikri, kad jums bus patarnauta gerai ir profesionalų priežiūroje.

PARĖIGA, KURIOS KITI NEATLIKŲ

Pabėgę nuo raudonojo teroro mūsų tautiečiai buvo laimingesni už brolius ir seses, pasilikusius pavergtose tėvynėse. Palyginimų rastume daug, bet šioje vietoje neįteima apie tai kalbėti. Užteks priminti, kad lietuviai, brangindami laisvę, atsisakė savo tėvynės, visų žemiškų turtų, titulų ir garbės, kad tik nepatektų barbarams į nagus. Dauguma, nugalėję visus tremties vargus, pasitraukė toliau į kitus kraštus, įsikūrė, ir jiems baigia užgyti kai kurios žaidžios. Deja, ne visi buvo tokie laimingi. Dalis tautiečių palūžo fiziškai, pasiliko pakely amžinam poilsui, nesulaukę šviesesnio rytojaus. Jų palaikai išbarstyti po visą Vakarų Vokietiją. Kiek čia lietuvių palaidota, statistikos neteko matyti. Manytina, kad gali būti apie 300-400, o gal ir daugiau. Vienus palaidojo tėvai, broliai ar giminės, kitus — visai nepažįstami tautiečiai, atlikdami gerą darbą ir šventą pareigą. Garbė tebūna jiems. Ir šioje vietoje tenka susidurti su labai rimtu ir aktualiu klausimu: Kodėl mūsų brangiųjų asmenų kapai yra užmiršti? Kas nori mušti, tas ir pagalį suranda. Norėdami pasiteisinti, į šį klausimą rasime šimtus atsakymų. Palikime. Suprantama, kad mūsų visų reikalai reikalingi taip buvo susiraizgę, jog mirusius laikinai galėjome užmiršti. Bet praėjo jau dešimtys ir daugiau metų, kaip tie lietuviai palaidoti. O jų kapai — vienų baigia išnykti, kitų jau išnyko, tik tuščia vieta rodo, kad ten irgi yra palaidotos lietuvės, bet... nežinia kas.

Š. m. rugsėjo 27 d. su kun. Girčium buvome sustoję ir aplankėme Oldenburge katalikų kapus, kur yra palaidota apie 30 lietuvių. Visus kapus patikrinome, suskaitėme ir surašėme (ant kurių buvo antkapiai) vardus, pavardes ir t.t. Iš viso radome tris keturis kapus tvarkingus, kiti, nors ir turi antkapius, netvarkomi, o dalis yra visai be antkapio, palikti Dievo valiai ir baigia išnykti. Iš kapų grįžome labai nusiminę, svarstėme ir tarėmės, kokių būdu būtų gali ma lietuvių apieštus kapus sutvarkyti, kad mums, užsieniečiams, nereikėtų raudonuoti prieš vietinius gyventojus. Padarėme tokią išvadą:

1) Lietuvių kapų V. Vokietijoje niekas kitas, tik mes patys galime sutvarkyti. Tai yra tokia pareiga, kurios kiti už mus neatliks.

2) Kapų tvarkymo darbą reikia pradėti iš pačių pagrindų, kolektyviai, visiems įjungus į šį reikalą — Krašto Valdybai. Apylinkėms ir mirusiųjų giminėms bei artimiesiems.

3) Visus mirusius Vokietijoje reikia pirmiausiai suregistruoti, surinkti žinias, kiek kapų yra nesutvarkytų, ir paskelbti spaudoje, kad atsilieptų giminės ir pareikštų, ar jie patys tuos savo artimųjų kapus tvarkys, ar palieka ir įgalioja tai atlikti Krašto Valdybai.

4) Kai paaiškės, kiek kapų lieka be gimi nių bei artimųjų globos, Krašto Valdyba pasiima kapų tvarkymą ant savo pečių. Tam reikalui lėšų tektų prašyti iš organizacijų, pavienių aukotojų ir Vokietijos vyriausybės.

Tas reikalas buvo ne kartą keltas Apylin kių susirinkimuose. Vienu metu Varely, lan kant Sielovadai lietuvių senelių prieglaudą, su Dr. Aviža ir kun. Girčium irgi buvo pajudintas, bet nieko konkrečiau nenuarta. Krašto Valdyba irgi šį reikalą svarstė, tik nebuvo girdėti, kas nutarta. Tikėtina, kad šio opaus reikalo nepaliksime kabėti ore, kaip jis iki šiol kabėjo, bet surasime būdą tam skauduliui pašalinti.

J. Janonis

DĖL KORESPONDENCIJŲ

Š.m. rugsėjo 17 d. „Europos Lietuvių“, nr. 37, buvo trumpa žinutė apie Tautos šventės minėjimą Bad Zwischen. Prisidengęs slapyvardžiu „Minėjimo dalyvis“, š.m. „E. L.“ nr. 39 korespondencijos autorių kaltina, kad „jis neparodė pats nuoširdaus objektyvumo“. Minėjimo dalyviui noriu pareikšti, kad jo kaltinimas yra visiškai nepagrįstas.

1. Minėjimo dalyvis, matyt, nežino, kad visas korespondencijas ir straipsnius Redakcija savo nuožiūra taiso. Todėl minėjimo dalyvis neturi jokio moralinio pagrindo kaltinti autorių, jei korespondencijoje ne

visas paminėta, kas, jo nuomone, turėjo būti.

2. Apie ką laikraščiai rašyti, autorius pasirenka savo nuožiūra, o Redakcija, gavusi laišką, taipgi pasirenka: kas tinka — spausdina, o kas netinka — išbraukia.

3. Mano korespondencijoje buvo paminėta visa tai, kas man atrodė reikalingą paminėti. Žinoma, nerašiau, ar mažoje, ar didelėje, ar jaukioje, ar kitokioje bažnyčioje buvo pamaldos, neužsiminiau ir kitų smulk menų, kurios iš esmės neturi jokios reikšmės skaitytojui o Redaktorium — bereikalingas balastas. Redaktorių jas išbraukia, o kartais ir svarbesnių faktų netaipina. Taip atsitiko ir su mano korespondencija, ir viskas buvo gerai.

4. Nieko nebuvau užsiminęs apie Motuzo medžio drožinį su Gedimino stulpais, kuris buvo padėtas ant prezidento stalo su išpauštytais žodžiais: „Lietuvi, nenustok tikėjasi Tėvynės laisvę ir dėl jos aukotis“. Kodėl? Korespondentas turėjo rimtą pagrindą. Kaip matote, įrašas išpauštytas su didele gramatikos klaida. Korespondentui buvo per daug skaudu, kad rankdarbyje su Lietuvos valstybiniais ženklais uždrėbtas didelis juodas kleckas, A. Jakšto - Dam brusko žodžiais tarant. Stalo papuošimas su rankdarbiu negali užušuoti tokio didelio skausmo, kokį pergyvena jautri lietuvių patrioto širdis dėl mūsų tautiečių apsi leidimo savo kalbos atžvilgiu.

Tai buvo vienintelis tos šventės minėjimo faktas, kurį korespondentas sąmoningai priverstas buvo nutylėti. Kas kaltas: korespondentas ar „menininkas“, palieku spręsti skaitytojams.

Baigdamas noriu porą žodžių pridėti dėl pačios korespondencijos, pasirašytos minėjimo dalyviu, kurioje užsiminama apie korespondencijas bendrai. Kartoju iš jos paimtus žodžius: „Neretai tenka nugirsti nusiskundimų, kad „E.L.“ esąs neįdomus, kadangi jame labai mažai žinių iš lietuvių gyvenimo kronikos. Kas gi kaltas? Atrodo, kad mes esame patys tie kaltininkai“.

Teisingai. Šį kartą autokritika buvo būtinai reikalinga. Save išvėnojęs, manytina, kita proga minėjimo dalyvis pasistengs pats parašyti korespondenciją (nors kelis žodžius apie koki nors lietuvišką gyvenimo įvyki, užuot kritikavęs ir kaltinęs kitus už nenuoširdžias korespondencijas. Už apsišleidimą tegu šį kartą minėjimo dalyviui bus atleista.

Jūsų korespondentas

(E) Dieną dirbtuvėje, vakare instituto suole. Vilniaus radijas davė reportažą apie tai, kaip prasidėjo „neprasti mokslo metai“ Kauno Politechnikos institute pagal naują mokyklų įstatymą („priartinti mokyklą prie gyvenimo“). Instituto pirmakursiai dvejus metus dieną dirbs įmonėse, o vakare susirinks į auditorijas. Kauno fabrikuose „Drobė“, „Pergalė“ ir kituose dirba jau daug tokių pirmakursių.

P & B SUPPLY CENTRE LTD

prašo Gerbiamus Klientus reikalaui informacijų prieš sudarant savo siuntinius Lietuvon ar Sibiran. Nauji potvarkiai nėra Jūsų nenaudai (pvz., multas vaistams ir gata viems drabužiams yra sumažintas), bet reikia žinoti, ką pasirinkti, kad siuntinys pigiausiai kainuotų, o geriausiai paremtų Jūsų artimus.

Pasinaudokite mūsų patirtimi, mes esame visad pasiruošę Jums patarnauti.

LIETUVIŠKAS SKYRIUS

8a, Thurloe Place,
London, S.W.7.

SPECIALUS PASIŪLYMAS GATAVŲ VYRIŠKŲ KELNIŲ

- 1) geros rūšies CORDUROY kelnės, storos ir stiprios, rudos, žalios, pilkos ir juodos spalvos £ 3.12.0
- 2) tamsiai mėlyno MILO (Melton) kelnės, labai stiprios ir šiltos, ypač tinkamos žiemos sezonui £ 2. 4.9
- 3) pilko FLANELIO (woolmixture) kelnės, šiltos ir minkštos ... £ 2.14.9

Į VISAS KAINAS ĮEINA IR SOVIETŲ MOKESČIAI

Aprūpinama visais kelnų dydžiais. O.S. dydis — 15% brangiau.

Prašykite mūsų firmos STANDAR TINIŲ SIUNTINIŲ KAINORAŠČIŲ
Rašykite lietuviškai

BROWNEJONES

* LIETUVIŲ SKYRIUS *

1, Norfolk Place, London, W.2

Tel. PADDington 2797